

Patiëntenvoorlichting

Stembandoperatie

Hoe verloopt de operatie?

Binnenkort wordt u geopereerd aan uw stemband(en). In deze folder leest u over een stembandoperatie voor een goedaardige aandoening en de periode erna.

Hoe werken stembanden?

Stembanden bestaan uit spieren die twee plooiën vormen in het strottenhoofd. Deze spieren zijn bekleed met slijmvlies. Door beweging van de stembanden ontstaat trilling in de uitgeademde lucht en wordt stemgeluid gevormd. Voor een zuivere en heldere stem moeten de stembanden een gave en gladde slijmvliesbekleding te hebben, waardoor ze goed kunnen sluiten. Sluiten ze niet goed, dan kan valse lucht ontsnappen en ontstaat heesheid.

Goedaardige afwijkingen van de stembanden

De meest voorkomende goedaardige stembandafwijkingen zijn cysten, knobbeltjes of poliepen op de stembanden. Ook vochtophoping in het slijmvlies van de stembanden, oftewel oedeem, is goedaardig, maar het is altijd een teken van irritatie van het stembandslijmvlies. Dit komt bij roken vaak voor.

De reden voor een stembandoperatie

Heesheid die langer bestaat dan 6 weken, verdient onderzoek door een KNO-arts. Op de polikliniek onderzoekt de KNO-arts de stembanden met behulp van een spiegelkje of flexibele scoop. Als daarbij afwijkingen aan het stembandslijmvlies zichtbaar zijn, is het soms nodig deze onder narcose nader te onderzoeken en te behandelen. Onderzoek en behandeling gaan dan vaak samen. Dit heet microlaryngoscopie (MLS). Een goedaardige afwijking aan de stembanden kan dan chirurgisch worden verwijderd, zodat deze afwijking daarna geen heesheid meer veroorzaakt.

Vorbereidingen direct na het polikliniekbezoek

Opnameplein

Voor de voorbereiding op de operatie krijgt u een afspraak met het opnameplein. Dit gebeurt meestal telefonisch. U heeft tijdens deze afspraak met diverse zorgverleners een gesprek, zoals de apothekersassistent, anesthesioloog en verpleegkundige. Als u bloedverdunders gebruikt, heeft u ook een gesprek met een stollingsdeskundige. Het gesprek duurt ongeveer 1½ uur.

U ontvangt een brief over uw afspraak op het opnameplein. U vindt hierin informatie over:

- datum en tijdstip van uw afspraak
- op welk locatie u de afspraak heeft en
- hoe u zich op deze afspraak moet voorbereiden

Operatiedatum

U hoort van de medewerker van de planning:

- op welke datum u wordt geopereerd
- op welk tijdstip en welke locatie u wordt verwacht
- vanaf welk tijdstip u niet meer mag eten en drinken

Folder en filmpje

Meer informatie vindt u in de folder 'Goed voorbereid op uw operatie'. Hierin staat onder andere wat u moet doen om u goed voor te bereiden op uw operatie. Deze folder staat klaar in uw patiëntenportaal Mijn Noordwest, maar wordt als het nodig is meegegeven of per post opgestuurd. U kunt op onze website www.nwz.nl/operatie ook een filmpje over de voorbereiding op de operatie bekijken. U ziet alleen wat u bewust op de operatieafdeling meemaakt.

Belangrijk om te weten

- als u bloedverdunners gebruikt, moet u meestal hiermee stoppen. Informatie hierover krijgt u van de stollingsdeskundige van het opnameplein
- ten minste 4 dagen voor de operatie stopt u (definitief!) met roken. Niet alleen heeft roken een nadelige invloed op de narcose, maar ook op de stembanden. Hoesten door roken is daarbij, met name na de stembandoperatie, schadelijk

Voor de operatie

Wat neemt u mee?

Naast nachtkleding, badjas en pantoffels/slippers neemt u uw medicijnen mee. Meer informatie hierover vindt u in de folder 'Opname, goed voorbereid naar het ziekenhuis'.

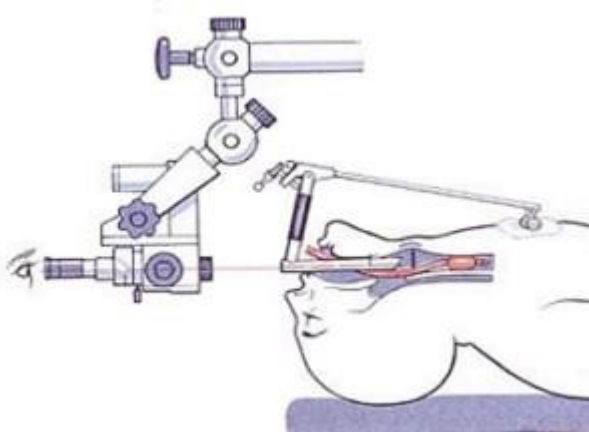
Melden

U meldt zich op de afgesproken tijd op de verpleegafdeling KNO. Een verpleegkundige maakt u wegwijs op de afdeling en wijst u een bed toe. De verpleegkundige stelt u nog enkele vragen, doet eenvoudig onderzoek en controleert of u nuchter (niet eten en drinken) bent. U krijgt een naambandje om uw pols en een operatiejasje om aan te trekken.

Medicijnen

Gebruikt u medicijnen, dan geeft u deze op de afdeling af. Zorg dat het voldoende is voor de duur van de opname.

De operatie

Houding bij stembandoperatie

Vlak voor de operatie wordt u van de afdeling naar de voorbereidingskamer bij de operatiekamer gebracht. U krijgt een infuus en medicijnen tegen de pijn die na de operatie kan ontstaan. Met het infuus wordt u onder algehele narcose gebracht.

De operatie wordt via de mond uitgevoerd met behulp van een microscoop. Er ontstaan dus geen uitwendige littekens. Tijdens de operatie wordt goedaardig weefsel, zoals knobbeltjes, een poliep of oedeem, verwijderd. Al het verwijderde weefsel wordt door een patholoog-anatoom onderzocht om de definitieve diagnose te kunnen stellen. De operatie duurt ongeveer 15 tot 20 minuten.

Als u na de operatie weer goed wakker bent, wordt u van de uitslaapkamer naar de afdeling gebracht.

Na de operatie

Bedrust

Op de operatiedag heeft u zeker tot 2 uur na de operatie bedrust. Onder begeleiding kunt u daarna naar het toilet.

Infuus

Het infuus wordt op de dag na de operatie verwijderd.

Stemrust

Bij een stembandoperatie ontstaat een wondje aan het slijmvlies van de stemband(en). Dit geneest het mooist wanneer de stembanden niet worden gebruikt. Afhankelijk van de bevindingen van de operatie heeft u 2 tot 5 dagen absolute stemrust. U mag dus niet praten. Ook niet in het ziekenhuis.

Hoesten en schrapen

Hoesten en schrapen van de keel zijn schadelijk voor pas geopereerde stembanden en belemmeren de genezing. Met hoesten en schrapen probeert u normaalgesproken slijm in de keel of een kriebel weg te werken. Dat gevoel komt echter snel weer terug. Het is daarom beter een slokje water te drinken of even te neuriën (zoemen). Daardoor gaat het slijm grotendeels weg. Probeer zoveel mogelijk door de neus te ademen, dan wordt de keel niet droog en ontstaat er minder neiging tot hoesten.

Bloed

U kunt een beetje bloed opgeven bij het hoesten. Dat is niet ernstig. Na een week zal dit over zijn.

Pijn

Door irritatie van het slijmvlies van de keel en door het operatiewondje kan tijdelijk keelpijn bestaan. Meestal duurt dit niet langer dan 3 weken. Ook kunnen uw tong en nek een paar dagen pijnlijk aanvoelen, omdat deze soms even in de knel hebben gezeten. Tegen de pijn kunt u paracetamol gebruiken (maximaal 4 x daags 2 tabletten paracetamol van 500 mg gedurende 3 dagen) . Daarnaast kan spierpijn in de nek bestaan. Dit wordt veroorzaakt door de houding van uw hoofd tijdens de operatie en de anesthesiemedicijnen.

Eten

Eten is gewoon mogelijk na deze operatie. Soms doet slikken nog pijn, omdat het slijmvlies van de keelholte en van de ingang van de slokdarm geïrriteerd kan zijn. Slik zo min mogelijk en geef uw keel zo rust.

Ontslag

Een dag na de operatie wordt u uit het ziekenhuis ontslagen. U krijgt dan een afspraak mee voor controle op de polikliniek KNO voor 2 weken erna.

Nazorg thuis

Stemrust

Af en toe iets zeggen, is geen bezwaar. Maar lange gesprekken voeren of de stem verheffen, werkt nadelig. Wij adviseren u de eerste 3 dagen niet meer dan enkele woorden achter elkaar te zeggen. Spreek met zo min mogelijk spanning in de keel. Fluisteren wordt daarom sterk afgeraden. Een totaal spreekverbod is niet nodig en bijna niet uitvoerbaar.

Het is normaal dat de stem na de operatie laag en wat schor klinkt. Probeer dan geen hoge stem te produceren. Wanneer uw stem niet aanslaat, kunt u beter even wachten met spreken. Gebruik uw stem niet om te roepen.

Voeding

Het is verstandig de eerste 24 uur na de operatie alleen vloeibaar, koud voedsel tot u te nemen (koude bouillon, vla, yoghurt, afgekoelde soep). U kunt koele dranken drinken, maar liever geen koolzuurhoudende en/of zoete frisdranken. Als u slikpijn heeft, zet u deze maatregelen voort tot de pijn vrijwel verdwenen is. Heeft u geen pijn meer, dan kunt u weer gewoon eten.

Roken (bedoeld voor de roker)

Bij alle stembandafwijkingen wordt u geadviseerd niet te roken.

Werken

U kunt na zeker 3 dagen weer gaan werken, mits u hierbij uw stem kunt ontzien en u niet in rokerige of stoffige ruimten hoeft te komen.

Zingen

Zingen kunt u beter 6 weken achterwege laten.

Logopedie

Bij de eerste controle na de operatie krijgt u advies over eventuele behandeling met logopedie.

Controle

U heeft 2 weken na de stembandoperatie een controleafspraak bij de KNO-arts. U hoort dan ook de uitslag van het weefselonderzoek.

Complicaties bij een stembandoperatie

Complicaties komen zelden voor. Toch is het belangrijk hier wel iets over te zeggen:

Benauwdheid

Door zwelling van de stembanden kan na de operatie een tijdelijke benauwdheid ontstaan. U bent dan wat kortademig. Dit duurt meestal niet langer dan 48 uur. U kunt **géén** slaappil gebruiken. Als blijkt dat u hoorbaar gaat inademen en/of steeds moeizamer gaat ademen, neem dan contact op met het ziekenhuis.

Tanden

Als u uw eigen gebit nog heeft, kunnen uw tanden door de ingreep tijdelijk iets lossier staan en pijnlijk aanvoelen. Over het algemeen gaat dit binnen 6 weken over. Bij een gebitsprothese kunt u een paar dagen last hebben van kleine wondjes van het bovenkaakslimvlies. U kunt de (boven)prothese dan even uitlaten. Niet te lang, in verband met dreigende verschrompeling van de bovenkaak.

Uw vragen

Voor vragen kunt u contact opnemen met de polikliniek KNO. De medewerkers van de polikliniek KNO zijn op werkdagen van 8:30 tot 16:30 uur bereikbaar op telefoonnummer: 072 - 548 3150.